

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

På förskolan Ängen upplever barnen meningsfulla sammanhang, glädje, utmaningar och delaktighet som främjar vänskap och förebygger kränkningar.

I en sådan miljö växer självförtroende,
respekt och tolerans.

Dokumenttyp
Fastställd av

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Diarienummer

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2026-09-22, § 62
Förskolan Ängen
2026/2027
Rektor
2026/105

Innehållsförteckning

Inledning	4
Våra styrdokument.....	4
Diskrimineringslagen	4
Lpfö 18, rev 25 (Läroplan för förskolan)	5
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1§.....	5
Vad står begreppen för?	5
Kränkande behandling	5
Trakasserier är kränkande behandling som har samband med:.....	5
Diskriminering	6
Befogade tillsägelser.....	6
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2026/2027	6
Utvärdering av målen för läsåret 2025/2026	6
Mål för läsåret 2026/2027	8
Kontinuerliga, konkreta åtgärder för 2026/2027	8
Främjande arbete	9
Förebyggande arbete	9
Förankringsarbete av denna plan	10
Personal	10
Barn	10
Vårdnadshavare	10
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	10
Ett ärendes gång	11
Uppföljning och implementering	11
Ansvariga	11
Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering barn-barn	12
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när barn utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen ..	13

Bilaga 3. Arbetsgång när vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	14
--	----

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Essunga kommuns förskolor tolererar ingen form av kränkande beteende. Om personalen får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier har de skyldighet att informera rektor. Detta gäller också om barn anser sig ha blivit kränkt av personal. Rektor har skyldighet att skyndsamt anmäla detta till huvudman, samt att utreda (inom en till två arbetsdagar) vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är ett för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
3. **Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
 - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
 - andra omständigheter av betydelse.

4. **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
5. **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1, § 4)

Lpfö 18, rev 25 (Läroplan för förskolan)

Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. (Lpfö 18, rev 25, s 4)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1§

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Detta kapitel har också till ändamål att motverka trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567). Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag. Lag (2026:1096).

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde. Uppträdande som kränker ett barns värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms, och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker ett barns värdighet.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning

- sexuell läggning
- ålder

Diskriminering

När en vuxen i förskolan missgynnar ett barn och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom förskolans regler, undervisning, läroböcker etcetera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från förskolepersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2026/2027

Utvärdering av målen för läsåret 2025/2026

1. Minimera kränkningar och diskriminering i barngrupperna

Utvärderingen av målen visar att vi ser konflikter och situationer som skulle kunna leda till kränkningar inträffar. De yngsta barnen kan till exempel bitas, puttats eller dra någon i håret. De äldre barnen kan retas eller utesluta varandra ur leken, men även de kan vara fysiska på ett negativt sätt. Pedagogerna arbetar alltid aktivt med detta genom de metoder som beskrivs nedan under rubrikerna ”Kontinuerliga, konkreta åtgärder”, ”Främjande arbete” och ”Förebyggande arbete” och vi observerar att de har god effekt. I de fall det observeras att dessa metoder inte är tillräckliga kopplas specialpedagog in för att generera ytterligare verktyg att nå barnen med, för att få dem att upphöra med det oönskade beteendet. Barn i förskolan agerar ofta impulsivt och utan insikt om vilka konsekvenser ett bett eller ett slag får, de är inte medvetna om konsekvenserna av sina handlingar. Ången har haft tre fall av kränkande behandling under läsåret, en på hösten och två på våren. Det som inträffade på hösten var ett bett av ett litet barn och den händelsen upprepades inte. Vad gäller kränkningarna på våren handlar det om ett fall av fysiskt våld och ett fall av ofredande. Båda rör sig om samma två barn och det är ett barn som utsätter det andra. Här var specialpedagog inkopplad och hon arbetade intensivt med pedagogerna på avdelningen för att motverka att liknande situation uppstod igen

2. Alla barn ska ha en god studiero.

Förskolan har övergått till att kalla detta mål för studiero/lekro då det relaterar bättre till förskolans utbildning. I de flesta grupper finns generellt en god studiero/lekro. Se även punkt 4. Arbetet med trygghet och lekro har varit ett prioriterat mål under flera år och är nu implementerat. Därför kommer det inte att fortsätta att vara ett prioriterat mål, även om förskolan kommer att fortsätta att arbeta efter de metoderna och förhållningssättet.

3. Alla barn ska känna sig trygga på hela förskolans område.

Genom observationer upplever vi att barnen är trygga, till exempel vill de yngre barnen gärna vara på de äldre barnens gård. Pedagogerna sprider i möjligaste mån ut sig över hela området såväl ute som inne för att i kunna förebygga situationer som skulle kunna leda till kränkningar. Detta mål anses vara uppnått.

4. Alla pedagoger skall arbeta för att få en lugn, trygg och stabil barngrupp där alla, barn och vuxna visar omtanke och respekt mot varandra.

Generellt har barngrupperna på Ängen det här läsåret har varit lugna och harmoniska. Enskilda barn har utmanat detta. I de fall detta inträffar är specialpedagog inkopplad och ett riktat, systematiskt arbete pågår för att hjälpa dessa barn att bättre förstå de sociala koderna, kunna förhålla sig till dessa och utöva dem. Det är ett arbete som fortgår långsiktigt över tid.

5. Alla skall använda ett respektfullt språk.

Barnen på Ängen har generellt ett respektfullt språk. Också här finns det barn som utmanar detta och det arbetar pedagogerna tillsammans med specialpedagog med på samma sätt som anges i föregående punkt.

6. Alla barn ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.

Grupperna har varit välfungerande på detta område under läsåret.

Utifrån denna utvärdering planeras följande inför läsåret 2026/2027

Förskolan har överlag ett gott resultat från förra årets arbete. De åtgärder pedagogerna arbetade utefter i förra läsårets plan har i de flesta fall givit önskad effekt och därför är ambitionen att fortsätta arbeta med samma metoder även läsåret 2026/2027. Där dessa metoder inte fungerar fullt ut är specialpedagog inkopplad, som beskrivits ovan. Generellt fungerar arbetet mot kränkningar, diskriminering och trakasserier väl. Utmaningarna ligger i att hitta rutiner och strategier i det förebyggande och främjande arbetet för att kunna möta barn med utmanande beteenden och att hjälpa dem att utvecklas i det sociala samspelet.

Vi ser att det är allt fler barn i dag som behöver individuella anpassningar och särskilt stöd. Socialstyrelsen rapporterar till exempel att antalet ADHD diagnoser hos barn har ökat med 50 procent mellan år 2019-2022. Detta ställer allt högre krav på att hitta individuella lösningar som fungerar i förskolan för dessa barn.

Det arbete som gjorts med studiero/lekro under åren har givit effekt. Förskolan kommer att fortsätta arbeta med det, men det kommer inte att vara ett eget mål. Förskolan kommer i stället att ha färre, men mer övergripande mål som ska fylla samma syfte.

Mål för läsåret 2026/2027

- Minimera kränkningar och diskriminering i barngrupperna
- Alla barn ska känna sig trygga, välkomna och inkluderade i förskolans utbildning, samt mötas av en lugn och respektfull miljö som främjar lekro och goda relationer.

Kontinuerliga, konkreta åtgärder för 2026/2027

- Pedagogerna försöker att alltid uppmärksamma barnen när de är en bra kompis, för att de ska känna att de bidrar till ett gott klimat i gruppen.
- Alla får utrymme i gruppen och får komma till "tals"
- Pedagogerna respekterar alla barns känslor och viljor
- Pedagogerna bekräftar barnens känslor och sätter ord på dem
- Pedagogerna är härvarande för att kunna förebygga och medla vid konflikter
- Pedagogerna är goda förebilder
- Pedagogerna lägger fokus på det positiva
- Barnen skall känna att de har rätt till sin åsikt
- I konflikthantering visar pedagogerna barnen vad som är rätt och fel, de stöttar och ligger ett steg före. Här föregår de med goda exempel.
- Dela upp barnen i olika lekmiljöer.
- Pedagogerna arbetar med att skapa vi-känsla i gruppen, barnen ska hitta sin plats och landa i gruppen.
- Pedagogerna arbetar med att skapa regler och ramar för gruppen vilket genererar i en trygg barngrupp som vet vad som förväntas i olika situationer.
- Skapa förtroende för pedagogerna.
- Pedagogerna arbetar med olika samarbetsövningar.
- Pedagogerna arbetar med att skapa en gemenskap i gruppen där alla har sin plats.
- I lekmiljöer och vid inköp av nytt material ska diskrimineringsgrunderna beaktas.
- Förskolan skall tillhanda ha böcker som beaktar diskrimineringsgrunderna, både fysiska och digitala.
- Pedagogerna arbetar med att utveckla lärmiljöer för att bättre kunna möta alla barns olika behov.

Främjande arbete

Förskolan arbetar förebyggande och främjande med ett övergripande perspektiv vad gäller alla sju diskrimineringsgrunderna, för att normalisera det som ligger utanför normen. Vi reflekterar över vilka normer som synliggörs i verksamheten. Till exempel att de böcker och bilder som används i utbildningen visar på bla olika familjekonstellationer, olika etnicitet, olika funktionshinder och så vidare. Om allt är bekant och välkänt för barnen så minimeras risken att personer som faller utanför normen blir utpekade och utsatta. Förskolans uppdrag är att öppna upp för ett mer inkluderande klimat. Det främjande och förebyggande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö och stärka respekten för allas lika värde.

- Pedagogerna arbetar medvetet med värdegrunden så att den genomsyrar all verksamhet. Bland annat genom att all personal tänker på att tillrättavisa barnen på ett konstruktivt sätt när de gjort något oacceptabelt. Vi ironiserar inte över barnen. Pedagogerna använder barnets namn i positiv bemärkelse, för att stärka barnets självbild.
- Vårdnadshavarna uppmuntras till att meddela oss i personalen om det finns misstanke om att något barn skulle blivit illa behandlat.
- Pedagogerna utformar kompisregler tillsammans med barnen och aktualiserar dem varje läsårsstart. De ska inte skrivas med negationer till exempel "Vi slåss inte".
- I möjligaste mån anpassa förhållningssätt och metoder utifrån barnens individuella behov.

Förebyggande arbete

- Likabehandlingsplanen ska vara ett dokument som hålls levande på planeringar och andra möten under hela läsåret.
- Arbetslagen lyfter kontinuerligt under sin planeringstid barngruppens behov och enskilda barns behov och beteenden. Arbetslagen kopplar in specialpedagog vid fall där deras egna åtgärder inte ger effekt.
- Miljöerna planeras så att barngruppen ska sprida ut sig och inte finnas på samma yta då konflikter kan uppstå lättare.
- Pedagogerna ser över våra miljöer både ute och inne, genom trygghetsvandringar, så att platser där barn eventuellt skulle kunna gå undan och utan uppsyn från personalen kränka varandra, kan elimineras.
- Barnen uppmanas att använda ordet "stopp" och tecknet för "stopp" som står för ett tydligt avslut på något som inte känns bra.
- Vårdnadshavare uppmuntras att ha en öppen kommunikation med personalen runt sitt barns trivsel på förskolan.
- Varje avdelning har en barnkonferens med rektor och specialpedagog, varje hösttermin, där varje barn pratas igenom runt trivsel och mående. Konferensen följs upp, varje vårtermin, där man ser på resultat utifrån de åtgärder man satt in i gruppen eller för enskilda barn.

- Personalen ska ständigt vara "härvarande" Det är ett uttryck för att som pedagog vara aktivt närvarande och "vara med i tanken", att lyssna hur barnen pratar till varandra och ger för signaler till varandra och genom det stötta barnen i deras relationer. De skall ta tag i kränkningar eller konflikter, som kan upplevas som kränkning, i direkt anslutning till händelsen.
- Pedagogerna ska vara goda förebilder för barnen.
- Barnen skall stärkas i deras positiva handlingar.

Förankringsarbete av denna plan

Personal

- Förankra i personalgruppen.
- Stående punkt på arbetslagets planering.
- Uppföljningar och utvärderingar varje terminsslut.

Barn

- Genom ett ständigt värdegrundsarbete i vardagens alla moment.
- Diskussioner i barngruppen och med personalen runt kompisregler.

Vårdnadshavare

- Information på hemsidan www.essunga.se
- Information på föräldramöten och på utvecklingssamtal.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Observationer av barngruppen.
- Trygghetsvandringar
- Intervjuer med barn.
- Samtal med vårdnadshavare.
- Under året ska vi använda oss av olika verktyg som sociogram eller kontaktbarometer, för att se hur relationerna i barngruppen fungerar och hur vår kontakt till barnen ser ut.

Ett ärendes gång

- Om personalen får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier har de skyldighet att informera rektor.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling skyndsamt utreds och rapporteras till huvudman.
- Personal dokumenterar i dokumentationssystemet Prorenata.
- Utredning och uppföljning se bilaga 1, 2 och 3.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen vid varje terminsslut, analys görs gentemot kartläggningen inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor i samarbete med pedagogerna. Varje förskola reviderar sitt eget mål i de olika planerna. Planen är väl implementerad då samtlig personal är inblandad i dess utformning.

Ansvariga

Alla som arbetar på Förskolan Ängen är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 19 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa”

Sofia Ekhede, rektor
E-post Sofia.ekhede@edu.essunga.se
Tel 0512-570 97

Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering barn-barn

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Samtal med den som påtalar problemet. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Steg 2 Rektor informeras. Rektor informerar huvudman.	Avdelningspersonal/Rektor
Steg 3 Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare.	Avdelningspersonal/ Rektor
Steg 4 De berörda barnen hålls under uppsikt.	Avdelningspersonal
Steg 5 Uppföljande samtal. dokumentation	Avdelningspersonal och Rektor

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljande samtal och kontakt med vårdnadshavare	Avdelningspersonal

Kränkningen har inte upphört	
Möte med barn, vårdnadshavare och personal och rektor.	Rektor
Åtgärdsprogram upprättas	Rektor

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när barn utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Avbryta kränkningen. Ta över ansvaret för barnet.	Avdelningspersonal
Steg 2 Samtal med den som kränker. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Steg 3 Rektor informeras.	Avdelningspersonal
Steg 4 Samtal med berörd personal. Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef
Steg 5 Meddela facklig representant för vuxen och ta vuxen ur tjänst med lön under fortsatt utredning.	Rektor/Ansvarig chef /HR
Steg 6 Kontakt med berörda vårdnadshavare och information till huvudman. Dokumentera.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 7 Barn och vårdnadshavare får stöd och hjälp.	Avdelningspersonal/Rektor/Ansvarig chef
Steg 8 Uppföljande samtal. (vuxne har rätt till fackligt ombud) Åtgärdsplan upprättas. Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljande samtal Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef

Kränkningen har inte upphört	
Samtal med barn, vårdnadshavare, personal och Rektor. Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef
Skolchef och fackförbund informeras Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef
Huvudman informeras	Rektor/Ansvarig chef

Bilaga 3. Arbetsgång när vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Åtgärd	Ansvar
Vårdnadshavare anmäler till Rektor eller huvudman.	
Kontakt med berörda, kartläggning av händelsen samt dokumentation. Lämpliga åtgärder vidtas.	Rektor/Ansvarig chef
Återkopplar till vårdnadshavare	Rektor/Ansvarig chef

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljning och återkoppling	Rektor/Ansvarig chef

Kränkningen har inte upphört	
Anmälan till utbildningsnämnden för vidare anmälan	Rektor/Ansvarig chef